

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

Warszawa, 29 sierpnia 2022 roku

ZPD.442.11.2022.MK

Sz. P.
Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00 – 529 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

ochrona praw dziecka w obszarze zagrożeń związanych z przestępczością na tle seksualnym jest zadaniem o najwyższym priorytecie. Zadaniem, które wymaga przestrzegania najwyższych standardów nie tylko przy wykonywaniu działań interwencyjnych, lecz także prewencyjnych.

W przypadku czynności kontrolnych podejmowanych w związku z obowiązkiem przeciwdziałania zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym szczególnie ważny jest nie tylko jak najszerszy zakres takich kontroli, lecz także efektywna współpraca odpowiednich organów państwa stojących na straży praw dzieci nad analizą zdiagnozowanych prawnych problemów czy przypadków naruszeń przepisów, których potencjalne negatywne skutki mogą stać się dla ewentualnych ofiar niewyobrażalną traumą na całe życie.

Z najwyższym niepokojem informuję Pana Ministra, że przeprowadzone przez Rzecznika Praw Dziecka ostatnie kontrole w zakresie wypełnienia obowiązku, wynikającego z przepisu art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2020 poz. 152), ujawniły wykroczenia w przypadku wielu podmiotów zajmujących się wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi.

Skontrolowane podmioty – mimo ustawowego obowiązku - nie posiadały kont w systemie teleinformatycznym Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym lub nie dokonywały zapytań w trybie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2020 poz. 152).

Na podstawie obowiązujących od 1 października 2017 r. przepisów art. 4 ust. 3, art. 12 pkt 6, art. 15, art. 21 cytowanej ustawy o pracodawca ma obowiązek do nieodpłatnego uzyskania informacji o osobie ujętej w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym, której dane zostały zgromadzone w rejestrze z dostępem ograniczonym (prowadzonym w systemie teleinformatycznym przez Ministra Sprawiedliwości) przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi – w zakresie uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zgromadzone w tym rejestrze.

Użycie w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2020 poz. 152) przez ustawodawcę sformułowania „przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z (...) edukacją” wskazuje, że w przypadku zatrudniania lub powierzania jakiegokolwiek działalności, nawet jeśli tylko potencjalnie związana ona być może z edukacją nad dziećmi, pracodawca obowiązany jest przed zatrudnieniem osoby uzyskać informację, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W wyniku kontroli uzyskałem informacje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, że wiele ze skontrolowanych podmiotów nie złożyło jakichkolwiek zapytań, a zatem – mimo ustawowego obowiązku - nie uzyskały informacji z rejestru na temat osób zatrudnionych w organizacji, co było ustawowym obowiązkiem prewencyjnym.

Zrealizowane zatem zostały znamiona wykroczenia określonego w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2020 poz. 152). Mogło zatem dojść do sytuacji, że wśród osób dopuszczonych do pracy związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi były osoby skazane za przestępstwa seksualne.

W mojej ocenie czyny te są zawinione i społecznie szkodliwe, dlatego złożyłem stosowne zawiadomienia o popełnieniu czynów zabronionych i wniosłem o podjęcie czynności w celu wszczęcia postępowania i skierowania wniosku o ukaranie.

Ponadto z powziętych informacji wynika, że podmioty te realizują m.in. programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży, w tym przeprowadzane w szkołach. Przekazuję kopie złożonych przeze mnie zawiadomień wraz z wnioskami o ukaranie, aby naświetlić skalę

problemu oraz uczulić dyrektorów placówek oświatowych, aby dokładnie sprawdzały podmioty zewnętrzne, z którymi nawiązują współpracę w zakresie prowadzenia zajęć dodatkowych, wykładów, szkoleń itp., pod kątem wypełnienia obowiązków z cytowanej ustawy.

Skala ujawnionych w czasie kontroli wykroczeń może wskazywać na fikcję obowiązującego prawa, dlatego w mojej opinii konieczne jest także pilne podjęcie działań, które doprowadzą do przywrócenia skuteczności w stosowaniu prawa i ochrony dzieci.

Jednocześnie apeluję o przypomnienie wszystkim instytucjom, których działalność związana jest z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi o obowiązkach prawnych zwiększających bezpieczeństwo dzieci.

Załączniki:

1. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii z siedzibą w Warszawie;
2. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Stowarzyszenie Grupa Stonewall z siedzibą w Poznaniu;
3. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Stowarzyszenie Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych z siedzibą w Gdańsku;
4. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Fundację Edukacji Społecznej z siedzibą w Warszawie;
5. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Stowarzyszenie Lambda z siedzibą w Warszawie;
6. zawiadomienie z dnia 14 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Fundację na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny z siedzibą w Warszawie;
7. zawiadomienie z dnia 18 lipca 2022 r. o popełnienia czynu zabronionego przez Fundację EDUKABE Fundacja Kreatywnych Rozwiązań w Łodzi;
8. informacje Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego z dnia 4 i 17 lutego 2022 r. dotyczące Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym w odniesieniu do wskazanych podmiotów.